

Uppny Kpqlw

891.99

U-55

ՀՐԱՅԵՐԿ. Մ. ԻՓԻԿԵՐ

NOV 2011

ՄԻՐՈՅ

ԵՐԳԵՐ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԺՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ

ԸՆՏԻՐ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

ԹԻԳԻՍ

типография „Братство“

1908

891.99

U-55

С 9pm-11
5943

891.99
U-55

Հրատ. Ս. Լ. ՓրիկեԱՆԻ

СРОС JUL 11

ՄԻՐՈՅ ԵՐԳԵՐ

Բանաստեղծու քիւնների ընկիր ժողովածու

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս

Տպարան «ՀԵՐՄԷՍ» Ս. Պ. Եղիզարեանի

1908

31 JUL 2013

55419

59540-66

Մ Ի Ր Ո Յ Ե Ր Գ Ե Ր *)

I.

Ի՞նչ է Ս է Ր Ը

Ս է Ր Ը ջուր է,
Պիտի լողալ իմանաս,
Ս է Ր Ը սուր է,
Պիտի վարել իմանաս,
Ս է Ր Ը հուր է,
Պիտի նրան դիմանաս
Թէ չէ՝ զուր է,
Մնալու ես անմուրազ:

II.

Ա՛յ, հովեր, արինգ հովեր,
Սիրականիս երգի՛րն էք.
Ա՛յ, ծովեր, խոնավ ծովեր,
Նրա սրտի վերքի՛րն էք:

*) Այս ժողովածուն իր մէջ պարունակում է նաև՝ իմ մի քանի անտիպ երգերը:
Մ. Էփրեկ.

Այ, անողեր, վառ վառ ասողեր,
Սիրականիս աչքերն էք.
Այ, շողեր դո՛ւնար ցողեր,
Արդեօք նրա արցունքն էք:

Վառ գիշեր, լուսնեանկ գիշեր
Սիրականիս երեսն էք.
Սե՛ր գիշեր թնկալ գիշերներ
Արդեօք նրա սև սո՛ւզն էք:

III.

Սիրուն աղջիկ, վարդի թերթիկ,
Փարուն եկաւ իմ սրտին.
Ծաղկի՛ր ցողիկ, դարձնան հովիկ,
Է՛լ օտար չեն քո շնչին:

Ես վարդի թերթի, դու զով գեղեւո՛ւ,
Ինձ գտնողուրա այսուհետ,
Ես ծաղկի ծոց, դու ցօղ ու բոյր՝
Ապրի՛ր ցնդիր դու դարձնան հետ:

IV.

Կար ժամանակ երբ ալ վարդը
Իմ առաջիս էր բուրում,
Նա կորցում էր սրտիս դարդը,
Ուրիշ մէկին ընծայում:

Իսկ ան այժմ նոյն ալ վարդը
Ուրիշին է պատկանում,

Արդեօք դեռ շատ նա իմ սիրտը
Պիտ տոչորէ անդադրում:

V.

Շատ մի գգւիր չքնաղ վարդին,
Պինդ մի ծծիր բոյրն անուշ
Կը թառամի նա քո կրճքին,
Ձեռքիդ կը մնայ միայն փուշ:

Իսկ թէ ունիս դու սիրունի,
Մեղմ համբուրիր աչերը.
Խէ չէ նրանց փայլը կանցնի
Եւ կը թռում քո սէրը:

VI.

Սոխակը երգում էր նոյգում,
Բացում էր սիրուն վարդենին,
Եւ դու իմ գրկումն... յիշում ես
Քո ջերմ համբոյրներն, իմ անգին:

Բայց վարդն աշնան թառամեց,
Վաղուց է չըկալ սոխակ.
Դու էլ ինձանից հեռացար,
Եւ ես մնացի միայնակ:

Երկար են և ցուրտ գիշերները.
Ե՛կ, սիրտս դարկում է ուժգին,
Ա՛խ միթէ օրհնեալ օրերից
Միայն ցնորքներ մնացին:

VII.

Երկարիր զիշեր, մեծ տարի դարձիր,
Դաժան, սև խաւար, իջիր թանձրացիր,
Իմ մուրազն առ այսօր իրիգուն—
Վերջապէս եկաւ հիւր եարը թագուն:

Եօթ սարի ետե կանգնիր, արշալոյս,
Թէ չէ կը վախցնէ սիրածս քո լոյս,
Թող յաւէտ այսպէս, խաւարում մնամ,
Միայն եարը՝ միշտ կրծքիս ունենամ:

VIII.

Դու տեսել ես ժայռի գլխին
Ճերմակ հագած մատաղ կուսին,
Երբ աղմկած խոր խաւարում,
Ափերի հետ ծոփէ և խաղում:

Երբ փայլակը կուսի դէմքին,
Շողջողալով հուր է վառում,
Քամին տալիս թեթև շորին՝
Արագ զիպչում ու սլանում:

Գեղեցիկ են ծոփն ու ալիք
Աղմկալից խոր խաւարում,
Եւ մութ երկինք, գոռ փոթորիկ
Փայլակների վառ շողերում:

Բայց, հաւատա, որ այդ ժամին
Մատաղ կոյսը ժայռի գլխին
Գեղեցիկ է ևլ առաւել
Երկնքից էլ, փոթորիկից էլ:

IX.

Ե Ր Ա Ձ

Աշնանամառի լուռ գիշերին,
Լնկած էի խոր քնի մէջ,
Յանկարձ՝ կարծես իմ նազելին,
Ինձ մօտ եկաւ սիրատենչ:

Ախ, ափսոս որ երազ էր:

Ես լսեցի շատ քաղցրիկ ձայն,
Խօսեց ինձ հետ իմ նազելին,
Ու գարթնեցի նա հեռացաւ
Նորէն ախրից՝ սիրտս վառաւ:

Ախ, ինչո՞ւ այս երազ էր:

X.

Օ սառն է սիրտդ, նա էլ չէ զգում
Սիրավառ երգչիս հօգը հառաչներ,
Ախ երբ պիտի ես վստահ կարենամ
Դէպ կուրծքդ ուղղել սրտիս հուր կայծեր—

Որ նա տաքանայ:

Որ հեռզհետէ իբր անշէջ հրդեհ,
Վառւի կրակը իմ դէպ քեզ ուղղած,

Որ դու էլ ճշաս, միասն, հառաչես,
Ինձ նման տխուր կանչես լոկ Աստուած—
Սիրտս զովանայ:

Մինչև որ անցնեն տանջալից օրեր,
Գաս ինձ զրկելու էլ չըլնի թախիժ,
Երդ, ես լաւիտեան սիրել ջերմ անկեղծ,
Որ նախկին հզօր-մաշող հրդեհից—
Մոխրը մնայ:

XI.

Սև աչեր, սև աչեր
Բաւական է ինձ տանջէք.
Եւ ձեր անգին հրապուրով
Իմ վառ սիրտը վրդովէք:

Վրդովեցիք իմ հանգիստը
Քունը փախցրիք իմ աչքիցը,
Վերջին յոյսս, վերջին օրս
Դուք խլեցիք իմ սրտիցը:

XII.

ՄԱՅՐԱԿԱՆ ՍԷՐ

Երիտասարդ մը ատենով
Բոլոր սրտով կը սիրէր
Աղջիկ մը,—և ըսէր ո՞վ
Երբէք այս բան չէ բերի:

Բայց սիրուէին օր միբն
Հասւ. «Կուգե՞ս քեզ սիրեմ»
Ականջն ի վար մեղմօրէն,
«Լսածս ըրէ, քեզ տեսիմ»:

«Գնա քեր ինձ, կը լսե՞ս,
«Մօրըդ սիրտը, որ շուտով
«Շուներուն տամ, և այսպէս
«Քեզի սիրեմ իմ հոգւով»

Շուտ մը վաղեց յիմարը,
—Դ՛հ, ի՜նչ սև օր, ի՜նչ փորձանք,
Եւ սպանեց իր մայրը,
Որ տւած էր իրեն կեանք:

Խլել սիրտը այդ կուրծքէն
Եւ զուրս ելլելն մէկ կողմ,
Շուտ համեկու տենչանքէն՝
Վազած ատեն վար ինկաւ:

Սիրտը ձեռքէն սահեցաւ
Գլորեկցաւ ի գետին.
—«Ո՞ր տեղդ, որդի, ցաւեցաւ»
Հարցուց Սիրտը լալագին:

XIII.

Ես չեմ հաւատում թէ ոլիտի գայ օր
Որ դու վերստին ինձ զրկես ամուր,

Եւ յիշատակները՝ դառն անցեալի
Դարձնես լոկ երգ մի արտասուալի:

Այլ հաւատում եմ շուտով դեռ վաղ
Դու պիտի տեսնես մի անշուք դադաղ,
Եւ որ պիտ տանեմ ինձ հետ գերեզման,
Քո ջերմ արձուներից «մի կաթիլ միայն»:

XIV.

Ծաղիկ, ես քեզ տեսայ թօշնած,
Պահած էիր դու գրքում
Եւ անսովոր մի ջերմ պատրանք
Իսկոյն հույց իմ կրճքում:
Ո՞ւր ես ծաղկել, երբ, ո՞ր դարնան,
Ո՞վ է արդեօք քեզ քաղել.
Օտա՞ր... ծանօթ... եւ ինչո՞ւ է,
Արդեօք անխօս մի վկայ ես
Դու գոյգ մատաղ սրտերի
Ջերմ, սիրային տեսակցութեան,
Եւ սիրավառ զրոյցների...
Թէ՞ մի տխուր յիշատակ ես
Դառն անջատման, տանջանքի
Կամ դատերում, լուռ կարօտած
Անյոյս, մենակ զրօսանքի...
Եւ ո՞ւր եմ այն սիրող սրտերին,
Կան, ապրում են երջանիկ,

Թէ՞ երկուսն էլ, քեզ պէս անյայտ,
Թառամել են, ա՛յ ծաղիկ:

XV.

Ահա հաղելիս, վերջին ողջոյնս,
Ու հւիրեմ ես քեզ վերջապէս—
Սա է իմ ողջոյն, վերջնական յոյսս,
Որ հւիրում եմ աղնիւ-հաղելուս:

Ահա վերջապէս դալիս է մի օր
Ես քեզ հաւատացնեմ որ մեք՝
Սիրոյ ժամերը անցան-զնացին,
Եւ ահա եկաւ օրն ուրախութեան:

Բաւարարւիր դուն սորանով...
Չը կարծես լուրջ չէ ու սիրով,—
Այժմ ցոյց տամ մի այլ տեսարան,
Ու երթանք այնտեղ ընդմիշտ միասին:

XVI.

Ալ ու կանաչ շողերի մէջ,
Սէգ լեռները կը ծփան,
Ալ ու կանաչ շողերի մէջ,
Արուսեակներ կը ժպտան:

Արեւ սիրուդ շողերի մէջ
Իմ յուշերը կը ծփան,
Դարնան կոյս այգու մէջ
Քո շրթները կը ժպտան:

— Արբի վարդ ալտերդ դիր ալտերիս,
 Թող սիրոյ ցաւը հեղեղի պէս
 Առատ ու սղուոր ցալտէ դէպի դուրս,
 Որ գուցէ երկինքը կարեկցէ մեզ:

Էլ մի անվստահ նայիր աչքերիս
 Չէ որ մենք այժմ մենակ ենք—անտէր,
 Ե՛կ կուրծքդ ամուր սեղմիր իմ կրծքիս,
 Այնտեղից ժայթքէ մեր սիրոյ բոցեր:

Ե՛կ, մօտեցիր ինձ, միասին սգանք
 Ես էլ սէր սգամ, դու էլ սէր սղայ,
 Անընդհատ վայելնք խորտակւած մեր կեանք
 Մինչև օրհասի վերջին ժամը գայ:

Սիրահարութեան զրկում ընկած եմ դաժան
 Մթութեան դժբաղդ ու սև կարիքում,
 Եւ մխիթարում ես նորա հոգուն
 Բայց նորա անունն է ծաղիկ-անթառամ:

Լճու էր բնութիւնը... ես դիտում էի
 Աստղերու մէջ՝ հեռու ինձանից,
 Ա՛խ, նա թռչում էր ազատ համարձակ—
 Եւ հեռանում, իմ վառւած սրտից:

Ես դիտում էի հեռուն անաւոր...
 Եւ բազէի նման ես թռիչք առայ,
 Ու բնութեան մէջ՝ ես նորան հասայ
 Ամուր գրկեցի մինչ իմ բաւարար:

Հանգիստ իմ անոյշ
 Անցար գնացիր.
 Միայն վէրք անբոյժ
 Սրտումս թողեցիր:

Սոխակն գեղեցիկ
 Կանաչ պարտիզում,
 Երգելով քաղցրիկ
 Խնձ չէ գրաւում:

Քեղանով միայն
 Երջանիկ էի.
 Տիկին ինքնիշխան
 Ինձ կարծում էի:

Յերեկը մենակ,
 Փակւած սենեակում
 Ողբում եմ անյապ,
 Ոչ ոք չէ լսում:

Գիշեր է գալիս—
 Մահիճ եմ մտնում.

Տրտմում է հողին,
Բունս չէ տանում:

Մաղեր թուխ, երկայն,
Աչեր գրաւիչ.
Ինչ հասակ, ինչ ձայն
Ինչ հոգի կտրիչ:

Ոհ, սիրտս ալրւած
Ողջ քեզ է կանչում.
Ողջ քո անմոռաց
Անունդ է յիշում:

Անգործ. ինձ խաբեց,
Ուրիշին սիրեց,
Ախ, նա ինձ գեռ վաղ
Պատրաստեց դագաղ:

XX.

Սիրոյս ժամերը անմոռ-գնացին
Երկրի երեսին ինձ որը թողեցին,
Ես նրանց հասնել չեմ կարող բնաւ,
Նրանք ինձ մահին յանձնեցին գրաւ:

Իզուր իմ մտքում անքուն գիշերներ
Ուզում եմ գտնել նորից կորած սէր,
Իզուր եմ ապրում, իզուր եմ երգում,
Նախկին սիրահարը ինձ ճանաչում:

Ախ, նա անբաժան իմ մտածմունքից
Կոյսը հեռու է հեռու ինձանից,
Էլ չեմ գրկելու ես նրան կրկին,
Սիրոյս ժամերը անցան-գնացին:

XXI.

Ն Ր Ա Ն

Դէհ, պատան կարիւր, շինի մի դագաղ,
Կեանքից զրկւածը շիրիմ է դիմում...
Լսիր, երգում եմ արցունքի մի տաղ,
Վերջին արցունքս ես քեզ եմ ձօնում...
Ես քեզ եմ ձօնում
Արցունք ու արիւն,
Վերջին հրաժեշտի
Տանջալից ողջոյն...

Խորտակւած սրտով գերեզման կերթամ,
Սէրըդ կրծքիս տակ հողին կը յանձնեմ,
Շիրիմիս մէջ էլ կը լամ, կը ողբամ
Եւ ցուրտ դագաղս արցունք կը լցնեմ...
Արցունք կը լցնեմ
Ես կաթիլ, կաթիլ,
Մինչև կը լսեմ
«Սիրում եմ... դադրիր...»

Ես քեզ կը սիրեմ դագաղիս մէջ էլ,
Կը տանջւեմ այնտեղ միայն քեզ համար.

Լաբլը աղէղըդ, դէ՛հ խփիր մէկ էլ
Խփած վերքերդ են անթիւ անհամար...

Անթիւ անհամար
Նեաերից խոցւած,
Խեղճ սիրտս վեր առ,
Շիրիմ փայփայած...

Իսկ դու. դու հրճւիր քո զոհով
Կեանքիս թշնամի կեանքս աւր քեզ...
Ես քեզ սիրեցի, մեռայ սիրելով,
Եւ դու արցունքս սիայն կը յիշես...

Միայն կը յիշես
Տանջանք և թախիծ,
Բողոքը սրտիս
Եւ լաց, և կսկիւծ...

5943

ԳԻՆՆ Է 5 Կ/ՈՊ.

Գլխիկ գրավաճառներին

<< Ազգային գրադարան

NL0357658

55419